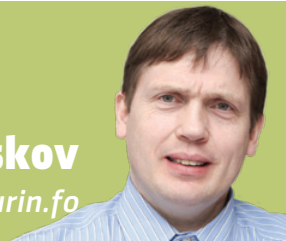

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

SKATTATRÝSTIÐ SKAL NIÐUR

Tað er sera áhugavert, at Javnaðarflokkurin við figgjarmálaráðharranum á odda er komin við einum uppskoti um skattalætta til lág- og miðalinntøkur. Hetta er tað, vit hava eftirlýst so leingi – og ikki minst, at marginalskatturin lækkar, so landið ikki tekur hugin frá fólki at arbeiða.

Í skrivandi stund kenna vit ikki allar smálutirnar í uppskotinum, men vónandi fara hinir flokkarnir at taka ímóti tí við einum konstruktivum vilja heldur enn at jarða tað á tann hátt, sum Jørgen Niclasen gjørdi í útvarpinum í gjárkvøldið.

Beint eftir ólavsøku legði Fólkaplokkurin fram eitt uppskot til samtyktar um eina flat-tax skipan, sum

í stuttum skuldi ganga út uppá, at øll rinda til dømis 40 prosent í skatti av tí, sum tey forvinna oman fyri 60.000 krónur árliga. Hetta fekk ikki serliga góða móttøku – og tað als ikki frá Javnaðarflokkinum, sum beinanvegin jarðaði tað uppskotið.

Meðan Fólkaplokkurin mælir til eina einfalda skattalóg, so mælir Javnaðarflokkurin til eina skattumlegging, har flokkurin sigur, at tey við lág- og miðalinntøkum fáa tað lættari. Har barnafamiljur, stök og stakir uppihaldarar fáa tað lættari – eina meira solidariska figging av vælfærdini, har landskassin samanlagt ikki skal hava færri inntøkur.

Hetta ljóðar sjálvandi sum søtur musikkur. Men tað sum hevur tó hevur størstan týdning er, at hetta málið verður tikið fram í valstriðnum, tí eingin politikari kann bjóða seg fram, sum ikki hevur eitt boð upp á, hvussu vit figgja vælfærdina í framtíðini. Tá so nógvir politikarar bara hugsa um, hvussu vit lækka inntøkurnar hjá landskassanum, so er tíð uppá, at vit fáa eitt boð uppá, hvussu vælfærdin skal tryggjast framyvir, og hvussu vit í heila tikið fáa húsarhaldið at ganga upp komandi árin.

Javnaðarflokkurin tosar um eina »fólkatrygd«, har fleiri verða við til at gjalda ymsar vælfærdartænastur. Hann mælir eisini til at hækka part-

afelagsskattin til 20 prosent. Hetta er kanska ikki so væl umhugsað, tí tað er ikki gott at leggja fleiri slíkar

byrðar á vinnuna. Tí hægri partafelagsskattur saman við kapitalvinningskattinum ger, at samlaði skatturin verður ov høgur. Latið heldur vinnuna hava tryggjar og støðugar karmar!

Men tað er skattatrystið, figgingin av vælfærdini og búskapurin í síni heild, sum eigur at verða kjarnin í valstriðnum. Tí er eitt uppskot um skattareform vælkommið – sum eitt kærkomið íkast til kjakið – at tað so kemur frá sjálvum figgjarmálaráðharranum ger tað ikki verri.

» Krevja greið boð um, hvussu vælfærdin verður fíggjað

Hví arbeiða skattasmiðir altíð fyri tey ríku?

Tá ið skattareglur verða gjørdar, kunnu vit í fleiri førum misteinkja tey, sum gera reglarnar, fyri annaðhvørt at ganga við høvdið undir arminum ella fyri at arbeiða í loyndum fyri onkran annan.

Javnaðarflokkurin nevnr í sínum skattauppskoti, at bilur »sum friur ágóði« ikki skal figgjast eftir vekt men eftir virði. Tann, sum hevur gjørt galdandi skattareglur, kann bara hava smikrað fyri bankastjórum og ørðum, sum hava møguleika at kradda sær ein dýran bil frá arbeiðsgevaranum fyri milliónir.

Lat okkum taka tvey

dømi:

Arbeiðsgevarin útvegar tær ein biligan bil sum »friur ágóða«, sum til dømis kostar 100.000 krónur. Vit siga, at hann er í lættasta bólkinum, undir 1.100 kg, so verður tinn skattskylduga inntøka hækkað við 58.100 krónum. Deilt yvir 12 mánaðir við einum skattatrysti upp á 50 prosent, so rindar tú góðar 24.000 krónur í skatti av honum, ella 2.000 krónur um mánaðin. Tá hevur tú ongar aðrar útreiðslur!

Men hevur tú so ein feitan Mercedes fyri milliónir, og vit siga at hann kemur í tyngsta bólkin, sum er yvir 1.501 kg, so verður skattskylduga inntøkan hjá

tær hækkað við 89.700 krónum. Við sama skattatrekki upp á 50 prosent, so rindar tú slakar 45.000 krónur um árið, ella góðar 3.700 krónur um mánaðin. Hetta er tað hægsta, tú kanst rinda, um so bilurin kostar 100 milliónir!

Tað sigur seg sjálvt, at hetta er so rívgandi galið. Sjálvandi eigur tú at rinda eftir prís! Og tað sigur seg eisini sjálvt, at hetta út av lagi vánaligt lógarsmið. Tey, sum hava gjørt hesar reglarnar, hava sjálvandi vitað tað. Men tey, sum brúka reglarnar, hava uttan iva størri vald á skattakrakkunum, enn politikararnir hava.

Tíverri hava vit so mong mong onnur dømi, har tey, sum brúka snildu skattareglurnar, hava størri vald, enn tey, sum gera skattareglurnar. Meðan politikararnir eru svikjarnir, so er vanligi skattgjaldarin taparin...

Stór avbjóðing í Aalborg

ÍTRÓTTUR Á SÍÐU 19

Í bowlarahatti á Tvøroyri

JÓAN PAULI JOENSEN
KJAK Á SÍÐU 21

Johnny í Gróti-num stjóri í Lív

Í samband við komandi eigaraskiftið í Føroya Lívs-trygging hevur nevndin í Lív gjørt eina fráfaringsavtalu við Tummas Eliassen, sum hevur verið stjóri í Lív síðan 1998.

Komandi partaeigarnir hava sett Johnny í Gróti-num sum nýggjan stjóra. Hann tekur við stjóraravnum yvirtøkudagin, sum væntast at vera um árs-skiftið.

Nevndin hevur í samráð við komandi partaeigarar heitt á Tummas Eliassen um at seta komandi stjóran væl og virðiliga inn í viðurskiftini í Lív triggjar teir síðstu mánaðirnar av árinum, til

nýggi stjórin tekur við.

Tummas Eliassen hevur starvast í Føroya Lívstrygging síðani 1987, tá samlaða pensjónsuppsparingin var umleið 100 milliónir krónur.

Í tíðarskeiðnum 1987-1998 var Tummas figgjastjóri, og síðani 1998 hevur hann verið stjóri í partafelagnum Føroya Lívstrygging.

Nú Tummas fer frá, er samlaða pensjónsuppsparingin 3,2 milliardir krónur, sigur nevndin í tíðindaskrivi, har hon samstundis takkar Tummasi Eliassen fyri tíðina, ið hann hevur verið stjóri í Lív.